

Van activiteit naar impact: hoe uw erfgoedorganisatie het verschil maakt

Op 20 januari jl. organiseerde Fonds voor Cultuurparticipatie een inspiratiedag getiteld Podium voor Impact. Impact werd als volgt gedefinieerd: 'alle veranderingen die voortkomen uit uw activiteiten en de wijze waarop u met anderen omgaat. Deze veranderingen kunnen zorgen voor ander gedrag, andere omstandigheden of aanpassingen in systemen en zijn bij voorkeur positief en blijvend.'

Daaruit volgden vragen als 'hoe kunt u als organisatie uw impact duiden? Hoe zorgen we als culturele sector voor verandering in gedrag, omstandigheden of systemen? Hoe laten wij als verschrommakers onze maatschappelijke impact zien?'

Voor wie er niet bij kon zijn delen we bij deze graag enkele inzichten waar u mogelijk iets aan heeft.

Het verschil tussen output, outcome en impact

Veel erfgoedorganisaties werken met passie aan het behoud en delen van cultureel erfgoed. Maar hoe toont u aan dat uw inspanningen echt effect hebben? Door onderscheid te maken tussen **output, outcome en impact** kunt u als organisatie niet alleen beter inzicht krijgen in uw resultaten, maar ook sterker naar buiten treden en bijvoorbeeld subsidies of samenwerkingen aantrekken.

Output: wat doen we?

De **output** is het directe resultaat van de activiteiten van uw organisatie. Dit zijn meetbare zaken waar u zelf controle over hebt. Bijvoorbeeld:

- Het aantal rondleidingen dat u organiseert.
- Het aantal vrijwilligers dat actief is bij uw erfgoedorganisatie.
- Het aantal bezoekers van uw tentoonstellingen.

Output laat zien dat uw organisatie actief is, maar zegt nog niets over het effect van uw werk op de gemeenschap.

Outcome: wat verandert er hierdoor?

De **outcome** is de verandering die uw activiteiten teweegbrengen bij bezoekers, vrijwilligers of de gemeenschap. Dit is minder tastbaar, maar wel essentieel om het belang van uw werk aan te tonen. Bijvoorbeeld:

- Bezoekers krijgen meer waardering voor cultureel erfgoed en zetten zich in voor behoud.
- Bezoekers krijgen nieuwe perspectieven door het bezoeken van een tentoonstelling.
- Vrijwilligers ontwikkelen nieuwe vaardigheden en voelen zich meer verbonden met de gemeenschap.
- Gemeenten nemen erfgoed mee in hun ruimtelijke ordening.

Als u kunt aantonen dat uw werk leidt tot een grotere bewustwording of betrokkenheid, vergroot u de kans op steun en financiering. Outcome kunt u meten door kwalitatieve gegevens te verzamelen. Bijvoorbeeld door gesprekken te voeren met bezoekers over hun ervaring bij een tentoonstelling, evenement of andere

activiteit. Of door regelmatig met uw vrijwilligers te evalueren over vaardigheden die ze hebben geleerd tijdens een training die zij volgden.

Impact: Wat is het langetermijneffect?

De **impact** is het uiteindelijke verschil dat uw organisatie maakt in de samenleving. Dit gaat vaak over bredere en duurzame veranderingen. Bijvoorbeeld:

- Meer betrokkenheid van vrijwilligers en donateurs, waardoor de organisatie minder kwetsbaar wordt voor financiële onzekerheden.
- Grotere zichtbaarheid en relevantie, waardoor de organisatie aantrekkelijk blijft voor bezoekers en subsidiegevers.
- Beter erfgoedbeheer door structurele samenwerking met andere sectoren (zoals zorg, onderwijs en duurzaamheid).

Impact helpt om het grotere plaatje te laten zien: waarom erfgoed ertoe doet en hoe uw organisatie bijdraagt aan een betekenisvolle toekomst.

Wat kunt u hiermee doen?

Gebruik deze inzichten om uw doelen scherper te formuleren.

Communiceer niet alleen **wat** u doet, maar ook **wat het oplevert** voor de gemeenschap.

Maak uw impact zichtbaar voor subsidiegevers, donateurs en de gemeente. Denk na over hoe uw activiteiten (output) leiden tot veranderingen (outcome) en hoe dit bijdraagt aan een groter doel (impact). Samen maken we erfgoed toekomstbestendig!

Impact vergroten door samenwerken

Samenwerking met andere domeinen kan de **impact** van erfgoedorganisaties aanzienlijk vergroten. Erfgoed raakt namelijk niet alleen aan cultuur en geschiedenis, maar ook aan welzijn, sociale verbinding en zelfs zorg. Door bruggen te slaan met andere sectoren kunt u erfgoed op een nieuwe manier inzetten en een breder maatschappelijk effect bereiken. Hier zijn enkele voorbeelden.

Erfgoed en Zorg: Herinneringen en Welzijn

Erfgoed kan een belangrijke rol spelen in het welzijn van mensen, vooral bij ouderen of mensen met dementie.

Musea en historische verenigingen kunnen herinneringsprogramma's ontwikkelen voor ouderen met dementie, waarbij oude foto's, objecten en verhalen helpen om herinneringen op te roepen. Het project [Reizend Erfgoed](#) is hiervan een lokaal voorbeeld. Voor erfgoedorganisaties die hieraan mee willen doen organiseren we [trainingen](#).

Een ander project waar we aan werken is het '[Zorgzakboekje](#)'. Dit boekje is bedoeld voor medewerkers in de zorg en biedt korte zinnen in de streektaal gericht op alledaagse gesprekken. Met verzorgers kunnen spreken in de streektaal geeft veel ouderen een veilig en prettig gevoel wat weer bijdraagt aan hun welzijn.

Historische gebouwen of tuinen kunnen rust en structuur bieden voor mensen met mentale gezondheidsproblemen. Wellicht kunt u met uw organisatie iets betekenen voor deze doelgroep. [Stichting Onbeperkt Genieten](#) heeft veel kennis over het realiseren van een prikkelarm cultuuraanbod.

Meer inspiratie voor samenwerking tussen de domeinen erfgoed en zorg vindt u in het whitepaper 'Arts in Health in Nederland, [Een nationale agenda](#)'. Arts in health verwijst naar het veld dat artistieke en creatieve praktijken toepast om gezondheid en welzijn te bevorderen en een positieve benadering van gezondheid te stimuleren. Terwijl arts in health internationaal al decennialang een gevestigd veld is in andere landen, is het Nederlandse veld nog steeds gefragmenteerd en blijft het groeiende potentieel ervan onderbenut. Deze whitepaper is een intersectorale verkenning van de huidige stand van zaken op het gebied van arts in health in Nederland.

De **impact** van projecten waar vanuit culturele organisaties wordt samengewerkt met organisaties in de zorg is een verbeterde levenskwaliteit, meer sociale interactie en het tegengaan van eenzaamheid.

Erfgoed en Sociaal Domein: Verbinding en Gemeenschapsgevoel

Cultureel erfgoed kan een middel zijn om mensen met verschillende achtergronden te verbinden en de sociale cohesie te versterken.

Een interessant voorbeeld hiervan is het project [Sprekend Erfgoed](#) dat werd uitgevoerd door Erfgoedhuis Zuid-Holland. Taalleerders volgden een deel van hun taallessen bij musea en erfgoedinstellingen. Dit leverde voor de deelnemers niet alleen rijke taalmomenten op maar ook aanknopingspunten voor gesprek, culturele uitwisseling en nieuwe sociale contacten. Het project hielp mensen met integreren en het leren kennen van de geschiedenis van hun nieuwe woonplaats.

Erfgoedpartners onderzoekt komend jaar de mogelijkheid om dit project ook in Groningen uit te voeren, in samenwerking met Biblionet Groningen.

De **impact** van projecten waar vanuit culturele organisaties wordt samengewerkt met organisaties uit het sociale domein ligt in sterkere gemeenschapszin, wederzijds begrip tussen generaties en culturen, en een grotere betrokkenheid bij de leefomgeving.

Een heel verhaal waarvan we hopen dat het u inspireert!